

ПРИРОДНО-РЕСУРСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЖИТОМИРЩИНИ ТА ЙОГО ВИКОРИСТАННЯ

Природно-кліматичні та історичні умови є ресурсною базою розвитку туристично-рекреаційної індустрії в Україні та розбудови відповідної інфраструктури. Туристична індустрія є важливим чинником конкурентоспроможності економіки України та її регіонів. Для Житомирщини, яка має різноманітний туристсько-рекреаційний потенціал, характерне формування туристичної індустрії і на сьогоднішній день, оскільки наявність та рівень використання природно-ресурсного потенціалу відіграє важливу роль в економічному розвитку даного регіону.

Основними чинниками привабливості для туристів туристсько-рекреаційних ресурсів Житомирщини є природа, клімат, мистецтво, історія, архітектура, релігія. Розвиток туризму на їх основі гарантує у майбутньому збереження рекреаційного потенціалу, сприяє вирішенню соціальних та економічних проблем регіону завдяки створенню нових робочих місць, збільшенню фінансових надходжень у місцеві бюджети, а також сприяє розвитку культури та відтворенню втрачених народних традицій.

Природні рекреаційні ресурси – це особливості природи, природні та природно-технічні геосистеми, об'єкти і явища природи, їхні компоненти й властивості, природоохоронні об'єкти, пам'ятки історії, архітектури, етнографічні особливості території [1, с. 128].

У розвитку багатьох видів сучасного туризму на Житомирщині значну роль відіграють історичні пам'ятки та природні умови. Адже Полісся – це край озерних, річкових і лісових ландшафтів. На території Житомирської обл. налічується три гідрологічні заказники. Бальнеологічні ресурси представлені радоновими лікувальними водами, торфовими та сапропелевими лікувальними грязями [2, с. 212].

На території Житомирської обл. нараховується 23 парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва, у тому числі п'ять загаль-

нодержавного і 18 місцевого значення. Загальна площа – 361,84 га. Три дендропарки займають площу 14,9 га. На державному обліку в області перебуває 3 202 пам'ятки, у тому числі археології – 805, історії – 2 317, монументального мистецтва – 80 [3, с. 88].

В області налічується 5 музеїв з 8 відділами. У м. Житомирі функціонують красзнавчий музей, літературно-меморіальний музей В. Г. Короленка, музей космонавтики ім. С. П. Корольова, літературний музей Житомирщини, музей історії пожежної охорони. Більшість предметів історико-культурної спадщини, що знаходиться у музеях, є унікальними.

Зручне географічне положення даного регіону та унікальність її природи й мальовничі ландшафти створюють передумови для того, щоб Житомирщина стала пунктом міжнародного туризму. Пріоритетними напрямками туристичних пропозицій на міжнародному ринку мають стати розвиток культурно-пізнавального, екскурсійного, релігійного, екологічного, спортивного і сільського зеленого туризму.

Таким чином, проведене нами дослідження природно-ресурсного потенціалу Житомирщини показало, що вона посідає одне з провідних місць в країні щодо обсягу рекреаційних ресурсів. Саме це робить даний туристсько-рекреаційний регіон привабливим для туристів різних напрямів. Проте використання природно-ресурсного потенціалу Житомирщини є малоефективним та приносить незначні прибутки.

На наш погляд, негативний вплив на розвиток туризму на Житомирщині справляє низка чинників, а саме:

- недосконала туристична інфраструктура регіону;
- надання туристичних послуг не завжди відповідає європейським стандартам;
- значна конкуренція з боку суб'єктів рекреаційної діяльності з інших регіонів і країн;
- низький попит на рекреаційні послуги у даному регіоні;
- недостатня матеріально-технічна база для прийому та обслуговування туристів;

- незадовільним є благоустрій існуючих транспортних комунікацій;
- недбале ставлення до історичних пам'яток та стану екологічного середовища в історичних місцях;
- відсутність належного контролю з боку місцевої влади щодо збереження історичних місць;
- відсутня належна поінформованість потенційних споживачів туристичних послуг та інвесторів про наявні туристсько-рекреаційні ресурси регіону;
- зниження рівня платоспроможного попиту населення на туристсько-рекреаційні послуги;
- недостатність обсягів фінансування та інвестування туристичної галузі регіону та погіршення екологічної ситуації;
- бракує висококваліфікованих спеціалістів туристичного бізнесу тощо.

Отже, результати аналізу стану туристичної діяльності в Житомирській обл. свідчать про те, що, не дивлячись на наявний природно-рекреаційний, оздоровчий та культурний потенціал, розвиток туризму у даному регіоні знаходиться ще не належному рівні. Відповідно в стратегії соціально-економічного розвитку Житомирщини має бути приділена особлива увага щодо ефективного використання туристично-рекреаційного комплексу з врахуванням мережі природних територій усіх регіонів.

Так, серед конкурентних напрямів розвитку туризму на Житомирщині має стати автентичний, культурний, релігійний, спортивний, фестивальний, медичний та МІСЕ (діловий) туризм. На міжнародному туристичному ринку пріоритетними напрямами туристичних пропозицій мають бути розвиток культурно-пізнавального, екскурсійного, релігійного, екологічного, спортивного і сільського зеленого туризму.

Таким чином, раціональне та ефективне використання природно-ресурсного потенціалу Житомирщини надасть можливість значно збільшити прибутковість туристичних підприємств і сприятиме наповненню регіонального бюджету.

Список використаних джерел

1. Кречотун С. А. Перспективи розвитку туризму в Україні в сучасних умовах [Електронний ресурс] / С. А. Кречотун. – Режим доступу: <http://www.rusnauka.com>. (дата звернення: 25.10.2019). – Назва з екрана.
2. Любіцева О. О. Туристичні ресурси України : навч. посіб. / О. О. Любіцева, Є. В. Панкова, В. І. Стафійчук. – Київ : Альтерпрес, 2007. – 369 с.
3. Бейдик О. О. Рекреаційні ресурси України : навч. посіб. / О. О. Бейдик. – Київ : Альтерпрес, 2009. – 400 с.